

[Kulturministeren]

leringerne. Det har også været min indstilling til det arbejde, jeg har taget del i.

Hr. Ole Vig Jensen nævnte også ressourceproblemerne omkring de kommunale og lokalhistoriske arkiver. Det er vi også opmærksomme på, og det vil i hvert fald være en dybere overvejelse værd, hvor store omkostninger vi vil kunne påtage os ved at gå ind i et meget omfattende lokalt lovgivningsarbejde. Det er min opfattelse, at vi kan vente med det til en senere runde.

Jeg siger tak for de meget positive tilsagn om at gå ind i udvalgsarbejdet. Jeg tror på en måde ikke, det bliver tungt, for det viser sig, når man arbejder med arkivspørgsmål, at det i virkeligheden er umådelig spændende stof. Det er en vigtig og nødvendig del af ytringsfrihedens og demokratiets arbejdsgrundlag, og jeg er glad for, at så mange af ordførerne har taget det principielle op. Jeg synes, det er et vigtigt led i diskussionen om balancen mellem forsknings- og sikkerhedshensyn i arkivspørgsmål, at vi også får de principielle overvejelser med, for det er jo virkelig vigtigt for den eftertid, vi skal aflevere denne lovgivning til.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det er udelukkende for at præcisere mit synspunkt. Jeg er helt enig med ministeren i, at formålet med en sådan lovgivning selvfølgelig er, at den skal være en del af grundlaget for vores ytringsfrihed. Det skal selvfølgelig ikke være sådan, at tredjeperson kan gå ind og få ubegrænset adgang til alle oplysninger.

Men jeg gjorde opmærksom på, at det kan være et problem, at det er den pågældende forvaltningsmyndighed, som bestemmer længden af klausultiden for de pågældende arkivalier. Hvis forvaltningsmyndigheden vil forsøge – tillad mig udtrykket – at skjule, hvad man har foretaget sig, begærer den måske arkiverne lukket i meget lang tid, mange år, mens den person, det drejer sig om, og som ønsker indsigt i, hvordan myndighederne har behandlet eller forvaltet en konkret sag, får at vide, at man har begæret arkiverne lukket i meget lang tid.

Og så er vi tilbage ved ministerens slutteplik: Hvem er det, der mister sin ytringsfrihed? Vores udgangspunkt er altså, at her holder vi med den enkelte borger og er ikke så interesse-

ret i, hvilke interesser forvaltningsmyndigheden har, men mere i at sikre borgernes frie adgang til de pågældende oplysninger. Men jeg er helt enig med ministeren i, at når det drejer sig om tredjeperson, skal der være langt kraftigere begrænsninger for, hvad man kan få lov til at få indsigt i.

Kulturministeren (Grethe Rostbøll):

Vi må være opmærksomme på, at det, hr. Kim Behnke nævner her, vil være omfattet af offentlighedsloven og den aktindsigt, som enhver borger har adgang til under de nuværende forhold. Naturligvis kan arkiverne ikke lukke af for den almindelige aktindsigt, som gælder den enkelte borger i samfundet. I arkivsammenhæng er tilgængeligheden naturligvis et spørgsmål om forskernes adgang, så derfor er netop personoplysninger et meget sårbart emne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 195:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Forældrebestyrelser i kommunale daginstitutioner og kommunal dagpleje for børn).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 22/1 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jytte Andersen (S):

Socialdemokratiet kan støtte dette lovfor-

[Jytte Andersen]

slag, og det kan ikke komme som nogen overraskelse, al den stund det er et led i udmøntningen af aftalen fra foråret 1991 om børnepakken. Vi synes, det er godt, at der kommer et lovgivningsmæssigt grundlag for at sikre forældrene en reel indflydelse på deres børns dagligdag, mens de selv er på arbejde.

Det er også godt, at dagplejen omfattes af lovforslaget og ikke bare nævnes som nogle intentioner. Dagplejen er et meget værdifuldt og vigtigt led i de samlede børnepolitiske foranstaltninger, og vi ved jo i øvrigt også, at der er tre gange så mange småbørn i dagpleje som i vuggestuerne. Det ville virke noget ejendommeligt for os, hvis forældrene til børn i dagpleje ikke fik den samme mulighed, så det støtter vi også varmt.

Vi synes, forslaget kunne forbedres lidt på to punkter. For det første en lidt mere håndfast besked til de selvejende institutioner om, at forældrene skal sikres den samme mulighed for at få indflydelse som i de offentlige institutioner. Vi ved naturligvis godt, at det kan være et problem at ændre vedtægterne tilstrækkelig hurtigt, og man kan komme ind i nogle mere juridiske problemer. Selvfølgelig skal der være tid til den nødvendige omstilling, men der skal ske omstilling. De aktuelle forældre skal sikres den indflydelse. Hvis der ikke var nogen ventelister og forældre frit kunne vælge imellem Sct. Georgsgilder, frie børnehaver og menighedsrådsbørnehaver, var det intet problem for os, men situationen er, at der er meget lange ventelister, og at forældrene reelt ikke har fri valgmulighed. Det er altså den ene ting, som godt kunne strammes op efter vores mening.

For det andet mener vi faktisk ganske alvorligt, at medarbejderne skal have direkte repræsentation i bestyrelsen, så vi vil allerede nu bebude et ændringsforslag om, at der skal være én eller to medarbejderrepræsentanter i bestyrelserne på samme måde som i skolebestyrelserne.

Så vil vi også præcisere her ved førstebehandling, at godt nok decentraliserer vi og lokaliserer beslutningsprocesserne som sådan, men der er nogle ting, der skal fastholdes i kommunen, og det er det overordnede socialpolitiske ansvar, ansvaret for tilsynet, visitationen, taksterne og åbningstiderne. Vi lægger megen vægt på, at denne overordnede politiske forpligtelse skal ligge i kommunalbestyrel-

sen, samtidig med at det meget klart skal præciseres fra vores side, at kommunerne ikke under nogen omstændigheder kan decentralisere deres arbejdsgiverkompetence.

Det kan godt være, at man har en ideel betragtning om, at forældre meget gerne selv vil organisere tingene. Men når det drejer sig om daginstitutionerne, synes jeg ikke, at man kan pålægge forældrene, at de ved siden af at passe deres normale arbejde – som jo i forvejen er ganske tidskrævende – skal påtage sig administrative og arbejdsgivermæssige opgaver og i øvrigt have så meget tid sammen med deres børn som overhovedet muligt. Så det vil være nogle af de ting, vi er meget optaget af: Tilsynet, visitation, takster, åbningstid plus arbejdsgiverkompetence og direkte medarbejderindflydelse.

Med disse bemærkninger skal jeg udtrykke tilslutning fra Socialdemokratiet til lovforslaget som helhed. Vi tror, det er et godt budskab til danske forældre, at de får en direkte indflydelse på deres børns dagligdag.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg vil gerne have uddybet en af fru Jytte Andersens bemærkninger en lille smule. Fru Jytte Andersen siger, at forældrene også skal have indflydelse i de private institutioner, og kom meget rigtigt ind på alle de problemer, der kan være.

Nu behøver det at have indflydelse jo ikke at betyde, at man absolut skal bestemme over det idégrundlag, som institutionen drives på, og derfor vil jeg spørge, om det ikke kan være lidt risikabelt. De enkelte institutioner kan jo være bygget på mange forskellige principper, og kan man ikke risikere, at nogle forældre måske totalt ændrer grundlaget? Jeg er enig i, at forældrene også skal have indflydelse i de private institutioner, men hvor langt skal den indflydelse gå?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Lad os bare tage den diskussion nu med det samme, når fru Jytte Andersen har været inde på det, om forskellen på de selvejende og de offentlige institutioner.

[Tom Behnke]

Fru Jytte Andersen mener, at der også skal være en vis form for forældreindflydelse i de selvejende og de private institutioner, men med det kendskab, jeg har til det, er der allerede i dag en stor grad af forældreindflydelse i de selvejende institutioner, som i langt højere grad er nødt til at tækkes forældrene, fordi de i stor udstrækning er afhængige af dem rent økonomisk. Når vi taler om offentlige institutioner, gælder det derimod om at tækkes kommunalbestyrelsen, fordi det er derfra, pengene til driften kommer, og det er jo driften, det drejer sig om.

Det er altså forskellen på de to typer institutioner, og det er også min begrundelse for, at vi ikke behøver at lovgive om forældrebestyrelser i de private institutioner.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Som svar til fru Inger Stilling Pedersen vil jeg godt citere lovforslagets § 69 a, stk. 3:

»Forældrebestyrelsen fastsætter principper for daginstitutionens virksomhed og for anvendelsen af en budgetramme for hver enkelt daginstitution, osv. osv.«

Det gælder altså for de kommunale institutioner, og det skal forældre til børn i selvejende institutioner også have indflydelse på efter vores opfattelse.

Vi ved jo også godt – det er lidt til hr. Tom Behnke – at der sker meget rundt omkring. Man kan godt have indflydelse på mange måder, som fru Inger Stilling Pedersen også var inde på, men vi ved jo også, at mange selvejende institutioner jo i virkeligheden også er offentlige institutioner. De kunne ikke eksistere, medmindre de modtog offentlige tilskud, så de er jo ikke private som sådan, de modtager jo samme offentlige tilskud som de kommunale institutioner. Og der er mange, der allerede nu har lyttet til, hvad politikerne sagde i maj 1991, og har ændret deres vedtægter; i hvert fald inden for Frie Børnehaver og Fritidshjem har alle de københavnske institutioner ændret spor og sagt, at de aktuelle forældre skal have indflydelse.

Så det kan sagtens lade sig gøre, men jeg erkender gerne, at det kan være et problem, hvis vi lovgiver her og nu, og det er også derfor, jeg siger, at vi skal naturligvis give de selvejende institutioner en tidsfrist til at omorganisere sig.

Pia Christmas-Møller (KF):

»Borgerne i centrum« er Det Konservative Folkepartis overskrift for disse års arbejde med at modernisere og omstille den offentlige sektor.

I utallige sammenhænge nås dette mål bedst ved at give borgerne selv direkte adgang til indflydelse og ansvar. For os er det derfor en helt naturlig opgave at sikre en langt større grad af brugerindflydelse, og hvad er mere oplagt end at sikre forældrene indflydelse på driften af den offentlige daginstitution, hvor deres børn ofte tilbringer en meget væsentlig del af døgnets 24 timer.

Det Konservative Folkeparti kan derfor varmt støtte regeringens lovforslag om forældrebestyrelser i kommunale daginstitutioner og i den kommunale dagpleje. Vi mener, at der med forslaget gives forældrene adgang til reel indflydelse; det vil ofte virke stærkt motiverende for engagementet, og det er bestemt heller ikke nogen skade til.

Ikke mindst bestemmelserne om, at forældrebestyrelserne skal fastsætte principper for daginstitutionens virksomhed og for anvendelsen af den kommunalt fastsatte budgetramme, giver sammen med indstillingsretten i forbindelse med stillingsbesættelser meget direkte og mærkbar kompetence. Men det er klart, at kommunerne fortsat har det overordnede ansvar, og sådan skal det også være.

Selv om der ifølge sagens natur er forskel på en kommunal institution og en kommunal dagpleje, er det efter vores opfattelse vigtigt at understrege, at det er to fuldstændig ligeværdige offentlige tilbud. Derfor lægger vi også vægt på, at forældre til børn i den kommunale dagpleje også er sikret ret til indflydelse ifølge ministerens forslag.

Med hensyn til diskussionen om, hvorvidt de selvejende institutioner skal omfattes af denne lovs krav, nærer vi ingen tvivl om, at det vil ødelægge langt mere, end det vil gavne. Der kan være stor forskel på de selvejende institutioners idégrundlag m.v., og det synes vi principielt er en god ting, fordi det sikrer forældrene en valgmulighed. Dertil kommer, at de selvejende institutioners drift er baseret på en fondats eller en vedtægt, og endelig skal man altså også huske på, at mange af de selvejende institutioner allerede i dag har forældrebestyrelser. Alt i alt mener vi, at Folketinget skal respektere

[Pla Christmas-Møller]

re det særkende, der karakteriserer mange af de selvejende institutioner ved at undtage dem fra denne lovgivning.

Vi vil anbefale et konstruktivt udvalgsarbejde, og vi håber, at vi kan få vedtaget loven rimelig hurtigt.

Helge Sander (V):

Da Venstres ordinære ordfører, fru Eva Kjer Hansen, har andre vigtige opgaver i folkestyrets tjeneste uden for huset, har jeg lovet at videreformidle den holdning, som fru Eva Kjer Hansen ville have givet udtryk for.

Der er ingen tvivl om, at vi i Venstre er glade for, at der nu etableres forældrebestyrelser ved de kommunale daginstitutioner. Forældrebestyrelserne var en del af det brede forlig i foråret 1991, den såkaldte børnepakke, og absolut et af de mere positive elementer i pakken. Vi synes, det er en god idé med brugerbestyrelser ved de forskellige institutioner; blandt andet viser erfaringerne fra folkeskolen, at sådanne bestyrelser er en succes.

Det er vigtigt at sondre mellem de forskellige former for offentlige pasningstilbud til børn. I og med at de er struktureret på forskellig vis, må man tage forskellige hensyn. Ved de kommunale institutioner er der ingen problemer i at etablere forældrebestyrelser, men Venstre vil opfordre kommunerne til at delegerer så megen kompetence som overhovedet muligt ud til bestyrelserne. Selvfølgelig er der nogle overordnede beslutninger, som kommunalbestyrelsen selv må træffe. Det drejer sig om pladsanvisning, betaling og selvfølgelig tilsyn med institutionen, men ellers kan stort set alle andre beslutninger lægges ud til bestyrelserne. Skal forældreindflydelsen være reel, kræver det, at bestyrelserne gives så megen kompetence og ansvar som muligt.

Med hensyn til den kommunale dagpleje er vi enige om at foreslå, at når mere end halvdel af forældrene ønsker en forældrebestyrelse, skal en sådan etableres. Baggrunden for dette er, at dagplejen adskiller sig væsentligt fra institutionerne. Dagplejen består af mange enkelte hjem, der er en højere grad af fleksibilitet og en tættere kontakt mellem brugerne. Men derfor er det jo ikke sikkert, at forældrene overhovedet er interesseret i at indgå i et bestyrelsesarbejde, og for at undgå unødigt bureaukrati finder vi, at det er en god idé kun at op-

rette bestyrelser, når forældrene er interesseret i det.

I øvrigt er det meget forskelligt, hvordan kommunerne i dag har struktureret brugerindflydelsen og forældrenes indflydelse i øvrigt. I mange kommuner er der allerede i dag etableret bestyrelser ved såvel institutioner som ved dagplejen. Det er vigtigt, at denne lov er en rammelov, der sikrer, at bestyrelser kan etableres, men i øvrigt overlader til lokalområderne at finde ud af, hvordan indflydelsen skal tilrettelægges i detaljer.

Endelig er der de selvejende institutioner, der jo i forvejen har forældre med i bestyrelsen. Der er nogle særlige forhold omkring selvejende institutioners fundats, som gør, at der ved de selvejende institutioner kan være problemer i at etablere forældrebestyrelser på samme måde som ved de kommunale institutioner.

Lovforslaget lægger op til en revision på dette område inden udgangen af folketingsåret 1994-95. Såfremt der opstår behov for yderligere præciseringer, er der til den tid anledning til at revidere loven. Det giver os et par år til at indhente erfaringer og finde ud af, hvordan bestyrelsernes arbejde vil fungere i praksis.

Med disse kommentarer vil vi fra Venstres side se frem til en positiv udvalgsbehandling.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Det er jo rigtigt, som nævnt af de foregående ordførere, at vi i forbindelse med børnepakkeforliget, som SF også var deltager i, accepterede, at der blev indført bestyrelser på daginstitutionerne, ». . . som sikrer forældrene en reel indflydelse på den enkelte institutions drift«.

Forslaget synes jeg ministeren skal have tak for. Ministeren skal have tak for, at hun har været lyttende under forløbet, og derfor omfatter forslaget nu også den kommunale dagpleje, hvilket vi er meget godt tilfredse med.

Til gengæld er vi meget lidt glade for, at det ikke er lykkedes at få sat mere gang i at få forældreråd i de selvejende institutioner. Vi er udmærket klar over det problemsæt, som også de foregående ordførere har ridset op. Vi har selvfølgelig også noteret, at ministeren i folketingsåret 1994-95 vil vurdere, hvordan det ser ud. Vi må håbe, at det signal bliver hørt, sådan at mange andre end de københavnske daginstitu-

[Hanne Thanning Jacobsen]

tioner hører signalet så tydeligt, at de allerede nu går i gang.

Jeg kunne godt have ønsket mig, at man faktisk med dette lovforslag i det mindste havde givet de selvejende institutioner ret til at indføre forældreråd. Jeg ved godt, at nogle så kunne indvende, at det ville blive utrolig bureaukratisk både med et forældreråd og en bestyrelse. Jo, måtte jeg så svare, det ville det nok, men det er en pressio, jeg ville ønske vi kunne lægge på de selvejende institutioner.

Et andet punkt, som jeg må kritisere, er den manglende personalerepræsentation i bestyrelsen. Det er utilfredsstillende, at det kun er lederen, der tager del i bestyrelsesmøderne som bestyrelsens sekretær. Hr. Helge Sander lavede en sammenligning med skolebestyrelserne, men dér ser man jo netop, at de ansatte er repræsenteret i skolebestyrelsen. Jeg mener, det er afgørende, at vi i udvalgsarbejdet får talt om at få personalet repræsenteret i selve bestyrelsen. Repræsentationen skal være der.

Det er også meget vigtigt for mig – ud fra de mange eksempler, vi har på fordelingen imellem det, som forældrebestyrelsen skal, og det, som kommunalbestyrelsen skal tage sig af – at vi i udvalgsarbejdet får præciseret, hvad kommunalbestyrelsen kan lægge ud til bestyrelsen. Jeg synes, der er en lille smule uklarhed omkring det, og det er afgørende, at vi fastholder det, vi har diskuteret i forbindelse med børnepakken: at det overordnede socialpolitiske ansvar fortsat ligger i kommunen, altså at visitationen, betaling og tilsynet ligger dér, og at arbejdsgiverkompetencen, ansættelse og afskedigelse, bliver fastholdt dér.

Jeg har også lidt problemer med, at forældre, som måske kun har et barn i børnehaven i 3 år, skal have så megen indflydelse i forhold til personalet, som jo kan være i institutionen i årtier.

Der er også nogle bemærkninger i lovforslaget omkring det pædagogiske indhold, som jeg er lidt utryg ved.

Men lad os se på problemerne i udvalgsarbejdet.

Tom Behnke (FP):

Som det jo tydeligt er fremgået af debatten, er vi stort set alle sammen enige om intentionerne i dette forslag: at oprette forældrebestyrelser på nøjagtig samme måde, som man har gjort det i skolerne. Det er altid et godt princip.

Dér, hvor debatten så har stået – den er vel også allerede afsluttet – er om, hvorvidt de selvejende institutioner skulle have været med. Den debat kan vi fortsætte i udvalget.

Tilbage er der så to områder. Det ene er de kommunale daginstitutioner, hvor man går ind og laver en forældrebestyrelse, og det synes jeg er udmærket. I alle offentlige institutioner synes jeg, der skal være en vis form for brugerindflydelse, således at man har et modspil til kommunen, men også at man har en medindflydelse.

Det andet område er den kommunale dagpleje, hvor man i lovforslaget har sagt, at man synes, der skal være et flertal af forældrene, det vil sige mere end 50 pct., der begærer, at der skal være en forældrebestyrelse, før man opretter en sådan. Det synes jeg er et sundt princip, for i langt de fleste kommunale dagplejer er det jo således, at der slet ikke er nogen problemer, fordi forældrene ser dagplejemøder eller -faderen dagligt, og da der som regel ikke er mere end 2, 3, 4 forældrepar, kan man sagtens nå at få snakket sig til rette med dem om tingene. Derfor er det sjældent, at der er behov for det, men skulle der være kommuner, hvor behovet er så stort, at halvdelen eller mere af forældrene begærer en forældrebestyrelse, synes jeg, det er udmærket, at man har åbnet mulighed for det.

Vi kan fuldt ud støtte lovforslaget.

Bente Juncker (CD):

Jeg synes, det er et udmærket lovforslag, som socialministeren har fremsat. Det er jo også rigtigt, som mange ordførere har sagt, at rammerne for lovforslaget blev aftalt i forbindelse med børnepakken.

Der er ikke så meget at sige fra CD's side, for vi er stort set enige i det. Til de ting, der har været rejst i debatten omkring de selvejende institutioner, vil jeg gerne sige, at jeg kender næsten ikke én selvejende institution, der ikke har en bestyrelse med forældre i, som fungerer ganske på linje med de bestyrelser, der vil komme på det kommunale område; men det er da rigtigt, som fru Jytte Andersen siger, at vi da godt kan sige det her lidt tydeligere til institutionerne.

Ministeren har listet alle disse punkter i sit lovforslag om, hvad det flertal af forældre, der sidder i bestyrelsen, skal beskæftige sig med,

[Bente Juncker]

og jeg vil gerne sige, at det er alle den slags aktiviteter, som jeg oplever i den daginstitution, hvor min lille datter går – og hun går altså i en af de selvejende institutioner. Alle disse ting – altså forbindelse med samfundet, forbindelse med byen, op og se Falckstationen, op på plejehjemmet, besøg af en politibil, man kan gå ind i og kigge på – har de selvejende institutioner, så derfor mener jeg ikke, det ville være noget problem, hvis vi tog dem med i lovgivningen, men jeg har forstået – det står også i lovforslaget – at der er noget i vejen omkring fundatser osv., og det må vi så acceptere. Men jeg er enig i, at vi skal sige lidt højere, at det ville være rart, hvis de var på linje med det, vi har her i dag.

Der står også meget fornuftigt i lovforslaget, at kommunalbestyrelsen kan deltage i forældrebestyrelsesmøder uden stemmeret, kun skal en sådan deltagelse ske efter anmodning derom fra forældrene. Det synes jeg er fornuftigt, fordi vi har alt for mange kommunalbestyrelsesmedlemmer placeret rundt om i nævn og kommissioner, og de kan såmænd ikke nå alt det dér alligevel, og hvad i alverden skal de så sidde der for? Jeg synes, det er meget fornuftigt, som ministeren siger, at efter anmodning kan man få en politisk udnævnt repræsentant med.

Den tredje ting, der har været drøftet her i dag, er medarbejderrepræsentation. Jeg vil gerne sige til ministeren, at da jeg læste, at der skal være et flertal af forældre i bestyrelsen, så tænkte jeg: Jamen det kan da ikke være noget problem, så er resten vel medarbejderne. Sådan har jeg faktisk læst det. Jeg kan så forstå på debatten, at det ikke bare er så ligetil.

Imidlertid er det da helt klart, at man ikke kan holde nogle bestyrelsesmøder og have et samspil mellem forældre og daginstitutioner, dvs. de ledere og pædagoger, der er ansat dér, uden at man har dem siddende med ved bordet. Det er gammeldags tankegang, at de skal stå uden for døren. Og skulle man i øvrigt som forældre være med til at fastlægge de pædagogiske principper, alle daginstitutionens aktiviteter, samarbejde mellem daginstitutionen og forældrene og møder osv. osv. uden et egentligt kendskab til, hvad der foregår i dagligdagen?

Det må vist være en misforståelse, at det ikke står lidt klarere. Jeg opfattede det som givet,

at medarbejderne selvfølgelig var med i sådan en bestyrelse og også havde stemmeret, således at man kunne få den dialog mellem medarbejdere og forældre, som vi skal have, for ellers løber man ind i nogle konflikter, og hvorfor i alverden skulle man gøre det? Hvis f.eks. forældrene vedtager en tur, og så har børnene været på den tur for 14 dage siden, så synes jeg, det er en flovmand at være forældre. Lad os se at finde ud af en formulering, vi alle sammen kan være enige om i udvalget.

Men ellers er vi godt tilfredse.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Det er jo rart at høre, at fru Bente Juncker har sit barn i en velfungerende selvejende daginstitution, hvor der oven i købet også er forældreindflydelse.

Det fik mig til at tænke på, om vi overhovedet kan få et billede af, hvordan de selvejende institutioner ser ud. Jeg har nemlig haft den stik modsatte opfattelse, fra jeg i sin tid sad – godt nok som kommunalpolitiker – i et antal institutionsbestyrelser i Vallensbæk Kommune. Det var alle sammen Sankt Georgsgildernes daginstitutioner, og der kom folk, når der skulle holdes bestyrelsesmøder, fra Gentofte og fra Hørsholm, som egentlig kun havde det til fælles, at de var medlem af Sankt Georgsgilderne. Det var såmænd gode, gedigne folk, så dette er ikke nogen kritik af dem, men det virkede ejendommeligt, at det ikke var folk fra den pågældende kommune og naturligvis først og fremmest forældre, der havde børn i den institution, det nu drejede sig om.

Derfor synes jeg, at fru Bente Junckers spørgsmål kunne give anledning til at bede ministeren om at finde ud af, hvordan landet egentlig ligger. Der er jo ingen grund til at skabe myter om, at selvejende institutioner overhovedet ikke har forældreindflydelse, for selvfølgelig har mange af dem det. De skal ikke føle, når de læser denne debat igennem, at vi peger fingre ad de selvejende institutioner, for det er der ikke grund til at gøre generelt; men der er nogle hjørner, der skal have et ekstra puf, og det puf behøver ikke at vente tre år.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil da gerne melde mig i koret til dem, der takker ministeren, fordi hun har fremsat det lovforslag, som vi nu behandler.

[Lone Dybkjær]

Jeg vil så blot sige, at jeg er enig i, at vi skal finde en løsning på spørgsmålet, om medarbejderne direkte skal være med i bestyrelsen, eller de blot skal deltage i bestyrelsesmøder. Det er jo noget af det, vi kan afklare i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Desuden skal vi vel finde en lidt stærkere præcisering omkring de selvejende institutioner, selv om det naturligvis er en lidt anden problemstilling. Jeg er enig i, at der gennemgående er en større deltagelse fra forældrenes side i forbindelse med de selvejende institutioner, normalt i hvert fald, men det betyder jo ikke, at forældrene ikke skal ind i billedet.

Så vil jeg godt sige lidt om det, fru Jytte Andersen rejste med hensyn til forældrenes tid til deres børn. Jeg er meget enig i de betragtninger, og jeg kan i hvert fald godt forestille mig, hvor vanskeligt jeg ville have haft ved at deltage i den type arbejde på det tidspunkt, da jeg selv havde små børn og fuldtidsarbejde og alt det dér – men det skal jo ikke forhindre andre i at gøre forsøget.

Imidlertid tror jeg, det er meget vigtigt, at vi får gjort det på en sådan måde, at det bliver reelt muligt for forældrene at deltage. Jeg synes, det var utrolig vanskeligt at være så meget i de daginstitutioner, som man rent faktisk skulle, dengang jeg selv havde børn, så det gælder om at finde en eller anden fornuftig modus: så meget uddelegering som muligt, men trods alt på en sådan måde, at det bliver overkommeligt for forældrene.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg skal straks sige, at Kristeligt Folkeparti kan støtte forslaget. Det er ikke ret længe siden, jeg var til en konference, hvor man netop drøftede institutionerne, og der blev efterlyst en formålsparagraf for daginstitutioner.

Dér kom der mange ting frem, som nogle af os syntes ikke rigtig kunne passe. Det beroede på undersøgelser, at pædagogerne ikke havde tid til børnene nogle steder, børnene skulle vente, til de havde tid til at svare dem og alt det dér. Det fik mig til at tænke på, at det jo nok egentlig var rimeligt, at man satte nogle overordnede mål omkring institutioner. Derfor kommer dette forslag jo også særdeles belejligt og siger: Jamen forældrene bør i hvert fald have en meget stor indflydelse på, hvilke krav der stilles til en institution.

Vi mener principielt i Kristeligt Folkeparti, at børnene skulle have en vekselvirkning mellem hjem og institution. Her tænker jeg især på børnehaver og særlig på den pædagogiske del. Man forventer, at der sker noget, og at det ikke bare er en pasning – det kan så være noget af dagen – men at man har et mål, og at der sker nogle ting, mens børnene er derhenne. Det kan måske være fristende at undlade, når der egentlig ikke ligger noget mål. På folkeskolen er der et formål, som man så skal rette sig efter.

Vi tror, det er godt, at forældrene får denne mulighed, og de har den vel også i høj grad, både i offentlige og i private institutioner. Det, Kristeligt Folkeparti måske er lidt bange for, er, at det skal komme så vidt, så man skal have flertal i en privat institution, sådan at det går ud over det formål og den baggrund, man har. Man kan jo godt have indflydelse på nogle ting i en institution, uden at det behøver gå ud over selve formålet. Det kan man jo drøfte, når man skal i gang med det, men vi mener som sagt, at det er vigtigt.

Selvfølgelig er det også vigtigt, at det personale, der er ansat i institutionen, er med. Det må være helt selvfølgelig, at personalet skal have indflydelse på sin arbejdsplads, og at man får en dialog i gang.

Kristeligt Folkeparti går meget positivt ind i udvalgsbehandlingen. Vi ser gerne, at vores børneinstitutioner virkelig bliver et godt sted at være, også et pædagogisk godt sted, og at de bliver et supplement til forældrenes muligheder for at have deres børn. Det kan vi vende tilbage til senere på dagen. Nogle har jo den opfattelse, at vi ikke kan lide institutioner, men det er ikke rigtigt. Jeg mener personlig, at det er et godt supplement, at børnene kan have mulighed for at komme sammen med andre børn. Vi ønsker, at forældrene får så store valgmuligheder som overhovedet muligt.

Den kommunale dagpleje er også nævnt, og dér ved jeg i hvert fald, at man i mange byer i dag har det sådan, at man har en mulighed for at komme sammen, man har fælles aktiviteter nogle gange om ugen. Dér er dagplejemøderne sammen, måske til dels også forældre, og det er da udmærket, synes vi, at forslaget åbner mulighed for, at forældrene dér kan have noget større indflydelse på nogle overordnede ting, som man mener at dagplejen skal have, selv om det vel ikke er så nemt at have på det enkelte hjem.

[Inger Stilling Pedersen]

Til slut vil jeg bare sige, at vi er meget positive over for forslaget og over for det udvalgsarbejde, der nu forestår.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg vil gerne sige tak for den meget positive modtagelse, som lovforslaget om forældrebestyrelser har været genstand for her i dag. Det lover for et godt og hurtigt udvalgsarbejde, så vi kan få loven vedtaget, så kommunerne kan komme i gang med at planlægge dette til januar 1993.

Tre områder er gået igen i alle indlæggene. Man har fået en fornemmelse af, at det skulle vi prøve at se på i udvalget. Jeg vil gerne tage fat på det første med medarbejderrepræsentanterne i bestyrelsen.

I bemærkningerne til lovforslaget står der flere gange, at medarbejderne skal inddrages i arbejdet, så det er på ingen måde tiltænkt, at medarbejderne ikke skal være med. Men som det også er blevet sagt fra hr. Helge Sanders side, er dette en rammelov, og man kan lokalt tilrettelægge, hvilken medarbejderrepræsentation man vil have, og derfor er lovtæksten udformet på den måde, som den er. Det er selvfølgelig et område, som jeg kan forstå man vil komme til at diskutere yderligere i udvalget.

Når de selvejende institutioner ikke er med, skyldes det, at de har deres egne vedtægter, deres egne fundatser, som vi ikke bare kan gå ind og røre ved, men det er også rigtigt, som det er blevet sagt fra flere sider, at det måske er det område, hvor man er længst fremme med at tage forældre med ind i bestyrelsesarbejdet og med ind i tilrettelæggelsen. Jeg sammenligner noget med friskolelovgivningen, samtidig med at vi jo også med denne lovgivning har skævet meget til skolebestyrelser, hvor forældrene jo også er medinddraget

I lovforslaget er der jo en revisionsbemærkning om, at vi vil se på det, når der er gået en periode. Jeg tror, at de signaler, vi sender ud om, at der bliver flertal af forældre i daginstitutionsbestyrelser på det kommunale område, og de signaler, vi sender ud om, at vi opfordrer til, at man også inddrager de selvejende institutioner, vil komme til at indvirke i en positiv retning, når de skal arbejde videre med det.

Der er faldet positive bemærkninger om, at den kommunale dagpleje er taget med i bemærkningerne. Det, jeg ser her som noget po-

sitivt, er, at forældrene selv skal gøre en aktiv indsats for at lave en bestyrelse, hvis de har et flertal i kommunen. Jeg er helt enig med de ordførere, der har nævnt, at i den kommunale dagpleje har man den tætte kontakt til forældrene i det daglige, når de afleverer og henter barnet. Det er nogle andre områder, man her skal tale om, det er nærmest en paraply over hele kommunen, der er tale om.

Jeg har opfattet, at disse tre områder har været de overordnede ting, man fra ordførernes side har ønsket at se mere på i udvalget, og hvis der er spørgsmål, beder jeg om, at vi ret hurtigt får dem, så vi kan få en besvarelse og en dialog i gang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 44:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af tid til børn-ydelse.

Af Glønborg (KRF) m.fl.
(Fremsat 14/1 92).

Sammen med denne sag foretoges den under sidste punkt på dagsordenen opførte sag, nemlig:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 173:

Forslag til lov om orlov til og arbejdstidsnedsættelse for forældre.

Af Glønborg (KRF) m.fl.
(Fremsat 14/1 92).

Forslagene sattes til forhandling.